

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 lipca 2018 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. C. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, naliczonymi na dzień wydania decyzji, wynosi łącznie 77.847,75 zł, w tym:

1) z tytułu:

- składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od lutego 2010 roku do maja 2016 roku w kwocie: 49.562,74 zł

- odsetek za zwłokę: 20.310,00 zł

- kosztów upomnienia: 184,11 zł

- kosztów egzekucyjnych: 1.405,41 zł;

2) z tytułu:

- składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od lipca 2010 roku do maja 2016 roku w kwocie: 5.110,49 zł

- odsetek za zwłokę: 1.179,00 zł

- kosztów upomnienia: 96,00 zł

Organ rentowy wskazał, że płatnik składek, A. C., nie dopełniła obowiązku określonego w art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w związku z tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych, działając na podstawie art. 83 ust. 1 ww. ustawy, określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Ponadto wskazano, że niniejsza decyzja stanowi podstawę do zabezpieczenia należności z tytułu składek ustawowym prawem zastawu na wszystkich będących własnością dłużnika oraz stanowiących współwłasność łączną dłużnika i jego małżonka rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych.

Dodatkowo, przedmiotowa decyzja stanowi jednocześnie podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej nieruchomości stanowiącej własność zobowiązanego, zaś jeżeli nieruchomość nie posiada księgi wieczystej, zabezpieczenie jest dokonywane przez złożenie tych dokumentów do zbioru dokumentów.

(decyzja z dnia 23 lipca 2018 roku – k. 35 akta ZUS, sprostowanie błędu pisarskiego – k. 36, 37 akta ZUS)

Ubezpieczona A. C. w dniu 6 września 2018 roku złożyła odwołanie od wyżej wymienionej decyzji i zaskarżyła ją w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 83 ust. 1 w zw. z art. 29 ust. 1 i 1a ustawy

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poprzez bezpodstawne wydanie decyzji stanowiącej podstawę do zabezpieczenia należności z tytułu składek ustawowym prawem zastawu oraz podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej nieruchomości, wobec istnienia umowy nr (...) o rozłożenie na raty należności z tytułu składek.

(odwołanie z dnia 6 września 2018 roku – k. 3 – 4)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 27 września 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu wskazano, że podstawą ustanowienia hipoteki przymusowej jest doręczona decyzja określająca wysokość należności z tytułu składek. W celu zabezpieczenia spłaty wierzytelności publicznoprawnych, jak i prawidłowości realizacji postanowień umowy o ratalnej spłacie zadłużenia, organ rentowy jest uprawniony do podejmowania działań zmierzających do ustanowienia na składnikach majątkowych dłużnika stosownych zabezpieczeń.

Zawarcie z ubezpieczoną A. C., w dniu 18 sierpnia 2016 roku umowy ratalnej nr (...) oraz aneksu nr (...) z dnia 17 kwietnia 2018 roku nie wyklucza możliwości ustanowienia hipoteki przymusowej. Ustanowienie hipoteki jest czynnością o charakterze zabezpieczającym i ma na celu ochronę interesów wierzyciela stwarzając gwarancje, że zobowiązanie zostanie spełnione.

(odpowiedź na odwołanie z dnia 27 września 2018 roku – k. 7)

Na rozprawie w dniu 5 listopada 2018 roku pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie i wniósł o nieobciążanie wnioskodawczynie kosztami postępowania oraz oświadczył, że kwestionuje wysokość zadłużenia czyli niezgodność wykazanych w decyzji kwot z faktycznym zadłużeniem.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów postępowania w kwocie ryczałtowej i wskazał, że uzasadnieniem hipoteki przymusowej jest wysokość zadłużenia.

(stanowiska stron – e – protokół rozprawy z dnia 5 listopada 2018 roku – 00:08:45 – 00:29:45 – k. 23, płyta CD)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. C. prowadziła działalność gospodarczą w okresach od marca 1993 roku do 30 czerwca 2015 roku. I, z tego tytułu, podlegała ubezpieczeniom społecznym. Działalność gospodarcza była zawieszona do maja 2016 roku, a jej prowadzenie zostało wznowione od maja 2016 roku do marca 2018 roku.

(okoliczności bezsporne)

W dniu 18 sierpnia 2016 roku ubezpieczona A. C. zawarła umowę, z organem rentowym, numer (...), w zakresie rozłożenia na raty należności z tytułu składek. Organ rentowy rozłożył na raty należności z tytułu składek w ogólnej kwocie 86.994,82 zł z tytułu należności za składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz fundusz pracy i fundusz gwarantowanych świadczeń pracowniczych.

Natomiast, zgodnie z § 5 umowy, organ rentowy zobowiązał się m. in. do podjęcia działań zmierzających do zawieszenia wcześniej wszczętych i niezakończonych postępowań egzekucyjnych dotyczących należności z tytułu składek objętych niniejszą umową, niewszczywania i niewznawiania postępowań egzekucyjnych przez okres obowiązywania umowy w stosunku do należności z tytułu składek objętych niniejszą umową.

(umowa o rozłożenie na raty należności z tytułu składek – k. 14 – 16 akta ZUS)

W układzie ratalnym wnioskodawczynie nie uzgodniła z organem rentowym kwestii zabezpieczenia należności. Organ rentowy nie podejmował postępowania egzekucyjnego, po zawarciu układu ratalnego. Postępowanie egzekucyjne było prowadzone przed zawarciem układu ratalnego.

(bezsporne)

W dniu 17 kwietnia 2018 roku ubezpieczona A. C. zawarła aneks nr (...) do umowy nr (...) z dnia 18 sierpnia 2016 roku o rozłożenie na raty należności z tytułu składek. Zmianie ulegał § 4 ust. 2 i 3 umowy dotyczący opłaty prolongacyjnej.

(aneks do umowy – k. 8 – 9 akta ZUS)

W dniu 23 lipca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wydał zaskarżoną decyzję, w której stwierdził, że A. C. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 77.847,75 zł.

(decyzja z dnia 23 lipca 2018 roku – k. 35 akta ZUS, sprostowanie błędu pisarskiego – k. 36, 37 akta ZUS)

Wnioskodawczyni spłaca raty należności.

(bezsporne)

Wnioskodawczyni jest zarejestrowana jako bezrobotna od 29 czerwca 2018 roku. Posiada prawo do zasiłku. Prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z synem, który ma 20 lat oraz pracuje. Wspólnie zajmują mieszkanie o powierzchni 32 metrów kwadratowych. Opłaty eksploatacyjne, tj. czynsz, wynoszą miesięcznie 400 zł oraz koszty energii.

(bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, a mianowicie o powołane wyżej dokumenty znajdujące się w aktach sprawy oraz w załączonych aktach organu rentowego. Przedmiotowe dokumenty nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron i pozwalają, zdaniem Sądu Okręgowego, na wydanie prawidłowego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Zgodnie z **art. 6 ust 1 pkt 5 oraz art. 12 ust 1** ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1778) obowiązkowym ubezpieczeniem: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu - podlegają m.in. osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na podstawie **art. 13 ust. 4** powołanej ustawy osoby fizyczne prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Artykuł **11 ust. 2** cyt. ustawy stanowi zaś, że dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi prowadzące pozarolniczą działalność (w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5).

Na podstawie art. 66 ust 1 pkt 1 c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1510) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 roku - Prawo przedsiębiorców lub przepisów o ubezpieczeniach społecznych lub ubezpieczeniu społecznym rolników podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Jak stanowi, zaś, art. 32 powołanej wcześniej ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Płatnik składek na podstawie **art. 46 ust 1** ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy systemowej płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca - dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie;
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca - dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników.

Z treści powyższych przepisów wynika zasada samodzielnego obliczenia i opłacenia przez płatnika składek, który jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne stają się wymagalne każdorazowo w datach zaktualizowania się obowiązku samoobliczenia

i opłacenia składek (wyrok SN z dnia 19 stycznia 2016 r., I UK 23/15). Obowiązek samoobliczenia i opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne powstaje zatem z mocy samego prawa za każdy okres ubezpieczenia (miesiąc kalendarzowy), a ewentualna decyzja organu ubezpieczeń społecznych ustalająca wysokość zobowiązania składkowego lub zaległości z tytułu nieopłaconych w terminie zobowiązań składkowych ma charakter wyłącznie deklaratoryjny. Oznacza to w szczególności, że zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne powstają każdorazowo w datach zaktualizowania się obowiązku samoobliczenia i opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne w terminach określonych w przepisach prawa ubezpieczeń społecznych (wyrok SN z dnia 12 sierpnia 2015 r., I UK 391/14).

Innymi słowy, z mocy przepisu **art. 46 ust 1 ustawy** systemowej, nie kto inny jak sam płatnik składek (w przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej sam przedsiębiorca), jest zobowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy (wyrok SA w Poznaniu z dnia 18 października 2016 r., III AUa 2522/15).

Zaniechanie tych obowiązków wiąże się z sankcją z **art. 23 ust. 1**, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w Ordynacji podatkowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 800).

Stosownie do art. 24 ust 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych na mocy art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Przedawnienie należności z tytułu składek reguluje art. 24 ustawy systemowej.

Bieg przedawnienia przerywa odroczenie terminu opłacenia należności z tytułu składek, rozłożenie spłaty tych należności na raty i każda inna czynność zmierzająca do ściągnięcia tych należności, jeżeli o czynności tej został zawiadomiony dłużnik (art. 24 ust. 4 i 5).

Zgodnie z brzmieniem **art. 24. ust. 5b** bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego.

Bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu od dnia zawarcia umowy, o której mowa w art. 29 ust. 1a, do dnia terminu płatności odroczonej należności z tytułu składek lub ostatniej raty.

Z przeprowadzonych w niniejszej sprawie ustaleń wynika, że wnioskodawczyni nie dopełniła obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w spornym okresie, w związku z czym powstało zadłużenie względem organu rentowego w wysokości określonej zaskarżoną decyzją. Wynika to z przedstawionych rozliczeń konta ubezpieczonego oraz umowy o rozłożenie na raty należności z tytułu składek.

Ponadto, zgodnie z dyspozycją art. 27 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należności z tytułu składek są zabezpieczone ustawowym prawem zastawu na wszystkich będących własnością dłużnika oraz stanowiących współwłasność łączną dłużnika i jego małżonka rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych.

Natomiast jak stanowi art. 26 ust. 2 wskazanej powyżej ustawy wystawione przez Zakład dokumenty stwierdzające istnienie należności z tytułu składek oraz jej wysokość są podstawą wpisu hipoteki do księgi wieczystej nieruchomości stanowiącej własność zobowiązanego. Jeżeli nieruchomość nie posiada księgi wieczystej, zabezpieczenie jest dokonywane przez złożenie tych dokumentów do zbioru dokumentów. W myśl ust. 3 powyższego przepisu dla zabezpieczenia należności z tytułu składek Zakładowi przysługuje hipoteka przymusowa na wszystkich nieruchomościach dłużnika. Podstawą ustanowienia hipoteki przymusowej jest doręczona decyzja o określeniu wysokości należności z tytułu składek, o odpowiedzialności osoby trzeciej lub o odpowiedzialności następcy prawnego.

Przede wszystkim zauważyć należy, że wnioskodawczyni przed wydaniem spornej decyzji była wzywana do składania wyjaśnień, miała możliwość zakwestionowania wysokości zadłużenia i przedłożenia dowodów na okoliczność opłacenia spornych należności, z czego nie skorzystała. Nie przedłożyła także przed sądem żadnych dowodów opłaty spornych składek. Natomiast organ rentowy wymienił rodzaj należności, okres, wysokość zadłużenia i wartość naliczonych odsetek, a było to poprzedzone wcześniejszym postępowaniem wyjaśniającym. Natomiast wnioskodawczyni ograniczyła się jedynie do stwierdzenia, że kwestionuje wysokość należności, bez wskazania konkretnych zarzutów.

Nie przedstawiła żadnego sporządzonego przez siebie wyczerpującego potwierdzenia jego tezę o nieprawidłowym wyczerpującym wyczerpaniu należności przez ZUS. W tej sytuacji trudno było zatem zaakceptować stanowisko odwołującej się we wskazanym zakresie.

Nie można zapomnieć, że to A. C., w toku procesu, była zobowiązana, zgodnie z dyspozycją **art. 6 k. c.** do sprecyzowania, które, w jej ocenie, należności, zostały nieprawidłowo określone. Pomimo to odwołująca się, we wskazanym zakresie, żadnych konkretnych zarzutów nie sprecyzowała. A co za tym idzie nie było możliwe przychylenie się do twierdzeń w zakresie nieprawidłowego określenia przez ZUS należności za składki na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne.

Brak było także podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia, zawartej przez ubezpieczoną i organ rentowy umowy w zakresie rozłożenia należności na raty poprzez wydanie decyzji określającej wysokość zadłużenia, a która w konsekwencji stanowi podstawę do zabezpieczenia należności w drodze ustanowienia hipoteki przymusowej bądź prawa zastawu.

Organ rentowy nie naruszył w żadnej mierze wskazanego § 5 umowy nr (...)

z dnia 18 sierpnia 2016 roku, ponieważ stanowi ona wyłącznie o zawieszeniu niezakończonych postępowań egzekucyjnych jak również niewszczywania i niewznawiania nowych przez okres obowiązywania umowy. Nie ulega jednak wątpliwości, że wydanie decyzji określającej wysokość zadłużenia nie jest czynnością należącą do postępowania egzekucyjnego. Ponadto, na podstawie obowiązujących przepisów prawa, organ rentowy jest uprawniony do uzyskania zabezpieczenia spłaty należności w drodze ustawowego prawa zastawu bądź hipoteki przymusowej a podstawą ustanowienia hipoteki przymusowej jest doręczona decyzja o określeniu wysokości należności z tytułu składek, o odpowiedzialności osoby trzeciej lub o odpowiedzialności następcy prawnego.

Wskazać należy, że hipoteka przymusowa może zostać wpisana na podstawie dokumentu, który wystawiony jest przeciwko wszystkim osobom wpisanym w księdze wieczystej jako właściciele nieruchomości. Odnosi się to do każdego dokumentu, a zatem nie tylko do tytułu wykonawczego ale także do nieostatecznej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określającej wysokość zobowiązania dłużnika z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 17 kwietnia 2013 r., I CSK 433/12, Legalis nr 735953). Nie wnikając w szczegóły związane z istotą hipoteki przymusowej, stwierdzić trzeba, że jakkolwiek zabezpiecza ona należności składkowe organu rentowego, to zgodnie z obowiązującymi w tym względzie przepisami ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń (mającej charakter *lex specialis* w stosunku do ustawy o księgach wieczystych i hipotece) jej wpis dokonywany jest na wniosek wierzyciela, właściwego organu rentowego, przez Sąd rejonowy na podstawie przepisów ustawy o księgach wieczystych i hipotece, w tym samym trybie dokonywany jest wpis

o wykreślenie hipoteki. Analiza przepisów obu powołanych wyżej ustaw wskazuje, że sam wniosek o wpis (czy wykreślenie) hipoteki nie wymaga od organu rentowego podjęcia rozstrzygnięcia w formie decyzji, jedynym zatem dokumentem wymaganym przez przepisy prawa przy wykreśleniu hipoteki jest wniosek wierzyciela bądź dłużnika rzeczowego (właściciela nieruchomości) sporządzony według reguł przewidzianych w ustawie o księgach wieczystych i hipotece (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 23 października 2012 r., II UK 74/12, L. nr (...)).

Podkreślić również należy, że hipoteka przymusowa dla zabezpieczenia należności

z tytułu składek ZUS na wszystkich nieruchomościach dłużnika jest instrumentem służącym realizacji egzekucji z nieruchomości (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w G. z dnia 22 marca 2012 r., (...) SA/Gd 123/12, Legalis nr 499268).

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że organ rentowy w granicach prawa oraz w sposób prawidłowy wydał decyzję ustalającą wysokość zadłużenia, która nie sprzeciwia się postanowieniom zawartej między stronami umowy dotyczącej rozłożenia należności na raty. W konsekwencji, zaskarżona decyzja stanowi podstawę do zabezpieczenia należności w drodze ustawowego prawa zastawu oraz hipoteki przymusowej. Natomiast sama konieczność dokonania powyższego zabezpieczenia bezsprzecznie wynika z wysokości zobowiązania, które opiewa na kwotę kilkudziesięciu tysięcy złotych.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k. p. c., Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k. p. c. Sąd Okręgowy zasądził od wnioskodawczyni na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego stosownie do treści § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

Wnioskodawczyni wniosła o nieobciążanie jej kosztami zastępstwa procesowego pełnomocnika organu rentowego.

Zgodnie z treścią art. 102 k. p. c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Artykuł 102 k. p. c. jest przepisem wyjątkowym,

wymagającym wystąpienia okoliczności szczególnych, jak np. dotyczących stanu majątkowego czy też sytuacji życiowej strony. Stanowi on swoistą „furtkę”, pozostawiając sądowi pewną swobodę w przyznawaniu zwrotu kosztów procesu, gdyby stosowanie zasady odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 k. p. c.) nie dało się pogodzić z zasadami słuszności.

Zastosowanie art. 102 k. p. c. nie wymaga odrębnego wniosku od strony przegrywającej i powinno być oceniane w całokształcie okoliczności konkretnego przypadku, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu

w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej zobowiązanego. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974r. II CZ 223/73).

W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie, nie zachodzą żadne okoliczności dające podstawę do zastosowania art. 102 k. p. c. Podnoszone przez wnioskodawczynię okoliczności dotyczące jej sytuacji majątkowej, nie mogą stanowić podstawy do zastosowania art. 102 k. p. c. biorąc pod uwagę, że koszty zastępstwa procesowego, do zwrotu których zobowiązana jest wnioskodawczyni nie są wysokie. Bezsprzeczne jest, że wnioskodawczyni składając odwołanie od przedmiotowej decyzji winna liczyć się z obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Żadnych innych okoliczności, które dawałyby prawo zastosowania dobrodziejstwa art. 102 k. p. c., skarżąca nie wskazała.

Z tych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni

K. J.